

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA 2019/161
21. maj 2019
Stine Egede

Nunatsinni sygeforsikring atuutilissagaluarpat suut pitsaaqutaassanersut suullu ajoqutaassanersut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartuni ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut)

Inuit Ataqatigiinniit Siverth K. Heilmann-ip Atassummeersup apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaanut qujavugut.

Inuit Ataqatigiinni peqqissuunissarput pingartipparput. Meeqqat alliaortnerminni sutigut tamatigut peqqinnartumik inuuneqarnissaasa aqutissiuunneqartuarnissaat sulissutiguartariaqarparput. Angajoqqaat tamanna akisussaaffigaarput. Angajoqqaalli akisussaaffimmik tiguisinnaannginnerini pisortani aqutissiuussinissatsinnut imaluunniit akisussaaffimmik tiguisinissatsinnut pisussaaffeqarpugut.

Angajoqqaajusugut annertuumik maligassiuinissatsinnut pisussaaffeqarpugut. Meeqqatta kigutiminnik paarsilluarnisaat, peqqinnartunik nerisaqartinnissaat, peqqinnartunik sammisaqartinnissaat, soorlu timersornermik, isiginnaartitsineq, nipilersorneq assigisaalu ilanngullugit, tupamik atuilinnginnissaat, imigassamik atornerluisunngunnginnissaat minnerunngitsumillu aangajaarniutunik atuilinnginnissaat anguniartuariaqarparput. Taakkartukkakka nunatsinni tamani piviusunngortissinnaavagut, apeqqutaaginnarpoq nammineq akisussaaffimmik tiguisinnaaneq.

Qallunaat nunaanni sygesikringskorti 2007-imi sundhedskortinngorpoq.

Sundhedskorti nassarneqartussaavoq nakorsiarnermi, nakorsamut immikkut piginnaasalimmut nakorsiarnermi, kigutilerisuliarnermi, timimut sungiusaasumukarnermi, isikkanut ajoqutaajaasuliaraanni (fodterapeut), kiropraktoit, tarnip pissusaanni ilisimasalimmukassagaanni, nakorsaataasiviliaraanni kiisalu kommuuniliaraanni.

Sundhedskorteqarnerup siunertaraa Danmarkimi nunaqaraanni akeqanngitsumik, imaluunniit tapiiffigineqarluni nakorsiarsinnaaneq, nakorsaatinilluunniit pissarsinnaaneq.

Nunatsinni piffissanngorunarpoq, qallunaat pissusaat maleqqissaanngikkaluarluugu, qulaajassallugu qanoq ittumik periuseqarsinnaanerluta. Tamatta ilisimavarput akileraartuugatta akeqanngitsumik nakorsiarsinnaalluta, nakorsartissinnaalluta, iisartakkanik aalersinnaalluta ilaalu ilanngullugit.

Nunatsinni namminerisatsinnik peqqinnissamut aningaasaateqarfimmik pilersitsisinnaavugut, akileraarutip ilaminingua ukiumut ikisarlugu. Imaluunniit suliffeqarfipput aqputigalugu akiliilaartarluta. Taannalu aningaasaateqarfik nunatsinni najugaqavissunit ilaasortaaffigineqarsinnaassaaq. Aningaasaateqarfik qallunaat nunaanni katsorsartissinnaanermik, pilattarneqarsinnaanermik siunertaqarsinnaavoq. Taamaalgutta nunatsinni peqqinnissaqarfik oqilisaanneqarujussuarsinnaassaaq.

Nunatsinni suliffeqarfiit arlallit Mølholm privathospital-imut, PFA Sundhedsforsikring-iluunniit sulisuminnut periarfissaqartitsereerput. Tamannalu qujanartumik ukiuni kingullerni amerlanerujartortunit atorluarneqarpoq.

Tamannali aamma isumaqarpoq aningaasat akiliutigineqartartut nunatta avataanut ingerlatinneqartarmata, naak nunatsinni namminerisatsinnik peqqinnissamik sillimmasiisarfimmik aningaasaateqarfimmik peqaraluarutta aningaasat ilaasortaaneermut akiliutit nunatta iluani "sulisissinnaagaluarigut" aningaasaateqarfimmi amerliartortissinnaagaluarigut, allatigullu aamma iluaqutigalugit. Assersuutigalugu pinaveersaartitsinerup, namminerlu piumassutsimik peqqinnerulernissamik sulialinnut aammalu timersornermut.

Inuit Ataqtigiit piareersimavugut oqaloqataassalluta. Peqqinnissaqarfimmi aningaasartuutivut qaffakkiartorput, oqaluuserisariaqalerpagut qanoq ililluta aningaasat ullumikkut atukkatta annikinnerulernissaannut aqputissiuusissalluta.

Qularnanngilluinnarpoq pinaveersaartitsineq pinngitsoorani initusariaqartoq, tamannalu aamma Naalakkersuisut pingaartilluinnaraat qularutiginnilarput.

Taamaattorli ukiorpanngulersuni pinaveersaartitsinerit annertuut ingerlanneqaraluartut suli amerlavallaarujussuartut naartuminnik peersitsisarput, naak usuup puui akeqanngitsut pineqarsinnaagaluartut. Taamattaaq imerpallaarnerup kinguneranik ajoqqusernerit napparsimalertarnerit minnerunngitsumillu pujortarpallaarnerup kinguneranik napparsimalertartut amerlavallaarujussuarput.

Eqqartorluartariaqalerparput Naalakkersuisoqarfiit marluk annertoorujussuit, tassalu Isumaginninnermut, Peqqinnissaqarfimmullu, ilumut tulluarnersoq taamak inissisimaannassappata.

Taamannak oqaaseqarluta oqallisissiamut qujavugut.